

Def: $\langle \cdot, \cdot \rangle : V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ skalärprodukt så $\forall u, v, w \in V, \alpha \in \mathbb{R}$

- i) $\langle u, v \rangle = \langle v, u \rangle$
- ii) $\langle \alpha u, v \rangle = \alpha \langle u, v \rangle$
- iii) $\langle u+v, w \rangle = \langle u, w \rangle + \langle v, w \rangle$
- iv) $\langle u, u \rangle \geq 0$
 $\langle u, u \rangle = 0 \iff u = 0.$

Ex: $V = C[a, b]$ linjär rum av kontinuerliga funktioner i $I = [a, b]$
 $\langle f, g \rangle = \int_a^b f(t)g(t)dt$ är en skalärprodukt i V .

Bewis:

Antag godtyckliga funktioner $f, g, h \in V = C[a, b]$ och $\alpha \in \mathbb{R}$.

$$1) \langle f, g \rangle = \int_a^b f(t)g(t)dt = \int_a^b g(t)f(t)dt = \langle g, f \rangle$$

$$2) \langle \alpha f, g \rangle = \int_a^b \alpha f(t)g(t)dt = \alpha \int_a^b f(t)g(t)dt = \alpha \langle f, g \rangle$$

$$3) \langle f+g, h \rangle = \int_a^b (f(t)+g(t))h(t)dt = \int_a^b (f(t)h(t) + g(t)h(t))dt = \\ = \int_a^b f(t)h(t)dt + \int_a^b g(t)h(t)dt = \langle f, h \rangle + \langle g, h \rangle$$

$$4) \langle f, f \rangle = \int_a^b f^2(t)dt$$

$$4.i) \text{ Vi behöver visa att } \int_a^b f^2(t)dt \geq 0$$

och

$$\int_a^b f^2(t)dt = 0 \iff f(t) = 0, \forall t \in [a, b].$$

4.i * given $f \in C[a, b]$,

$$f^2(t) \geq 0 \Rightarrow \int_a^b f^2(t)dt \geq 0$$

$$f^2(t) \geq 0 \Rightarrow \int_a^b f^2(t) dt \geq 0$$

Vad vi behöver visa är att:

$$\textcircled{*} \rightarrow \text{Om } \left[\begin{array}{l} f \neq 0 \\ \text{inte nollfunktion} \end{array} \right] \text{ Då } \left[\langle f, f \rangle > 0 \right] \quad (p \Rightarrow q)$$

$$\left[\langle f, f \rangle = 0 \right] \Rightarrow \left[f(t) = 0, \forall t \in [a, b] \right] \quad \begin{array}{l} \updownarrow \\ \text{motsvarande} \\ (\sim q \Rightarrow \sim p) \end{array}$$

$\textcircled{*}$ Vi vill visa att f inte nollfunktion, då $\langle f, f \rangle > 0$.

Beris:

$$f \in C[a, b] \Rightarrow f \text{ kontinuerlig}$$

Antag att f inte nollfunktion då finns det $x_0 \in [a, b]$
 så att $f(x_0) \neq 0$ och $f^2(x_0) > 0$

Hur f är kontinuerlig i $[a, b]$ given $\varepsilon > 0, \exists \delta > 0$ så att
 $|x - x_0| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(x_0)| < \varepsilon$
 $\&$
 $|f^2(x) - f^2(x_0)| < \varepsilon$

Antag $\varepsilon = \frac{f^2(x_0)}{2} > 0$, då finns det $\delta_x > 0$ så att

$$|x - x_0| < \delta_x \Rightarrow |f^2(x) - f^2(x_0)| < \frac{f^2(x_0)}{2} \Rightarrow$$

$$- \frac{f^2(x_0)}{2} < f^2(x) - f^2(x_0) < \frac{f^2(x_0)}{2} \Rightarrow$$

$$0 < \frac{f^2(x_0)}{2} = f^2(x_0) - \frac{f^2(x_0)}{2} < f^2(x) < f^2(x_0) + \frac{f^2(x_0)}{2} \Rightarrow$$

$$0 < \frac{f^2(x_0)}{2} < f^2(x), \forall x \in (x_0 - \delta_x, x_0 + \delta_x)$$

Me i så fall

$$\langle f, f \rangle = \int_a^b f^2(x) dx \geq \int_{x_0 - \delta_x}^{x_0 + \delta_x} f^2(x) dx \geq \int_{x_0 - \delta_x}^{x_0 + \delta_x} \frac{f^2(x_0)}{2} dx = \frac{f^2(x_0)}{2} \cdot 2\delta_x > 0$$

.....

a $x_0 - \delta_x$ $x_0 + \delta_x$ $\sim$ $\swarrow$

Däremot $\left\{ \begin{array}{l} f \neq \text{nollfunktion} \Rightarrow \langle f, f \rangle > 0. \\ \text{motvarande: } \langle f, f \rangle = 0 \Rightarrow f \equiv \text{nollfunktion. i } [a, b]. \end{array} \right.$

□

Viktiga Resultaten

Sats 2.1 Cauchy-Schwartz Olikhet

$$\left\{ \begin{array}{l} |\langle u, v \rangle| \leq \|u\| \cdot \|v\| \quad \forall u, v \in V \\ |\langle u, v \rangle| = \|u\| \cdot \|v\| \iff \{u, v\} \text{ linjärt beroende.} \\ \text{om} \end{array} \right.$$

Sats 2.2 Triangelolikhet

$$\|u + v\| \leq \|u\| + \|v\|, \quad \forall u, v \in V.$$

Beweis

$$\begin{aligned} \|u+v\|^2 &= \langle u+v, u+v \rangle = \|u\|^2 + 2\langle u, v \rangle + \|v\|^2 < \text{Cauchy-Schwartz} \\ &< \|u\|^2 + 2|\langle u, v \rangle| + \|v\|^2 < \\ &< \|u\|^2 + 2\|u\|\|v\| + \|v\|^2 = \\ &(\|u\| + \|v\|)^2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \|u+v\| \leq \|u\| + \|v\|$$

Exempel 2.5 (sidan 63)

Låt $u \neq 0$, $v \neq 0$, $u, v \in V =$ vektorrum med skalärprodukt.

Antag $\|u\| = \frac{2}{\sqrt{3}} \|v\| = 2\|u-v\|$. Bestäm $\alpha = \angle(u, v) =$ vinkeln mellan u och v .

Lösning:

$$\text{Kom ihåg } \angle(u, v) = \theta \quad \therefore \cos \theta = \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|}$$

Vi behöver hitta $\langle u, v \rangle$ beroende på $\|u\|$, $\|v\|$, $\|u-v\|$

$$\bullet \|u-v\|^2 = \langle u-v, u-v \rangle = \langle u, u \rangle - 2\langle u, v \rangle + \langle v, v \rangle \\ = \|u\|^2 - 2\langle u, v \rangle + \|v\|^2 \quad \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 2\langle u, v \rangle = \|u\|^2 + \|v\|^2 - \|u-v\|^2$$

$$\text{Då } \boxed{\langle u, v \rangle = \frac{1}{2}\|u\|^2 + \frac{1}{2}\|v\|^2 - \frac{1}{2}\|u-v\|^2}$$

$$\text{Nu kan vi räkna } \cos \theta = \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|}$$

$$\frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|} = \frac{1}{2} \frac{\|u\|^2}{\|u\| \cdot \|v\|} + \frac{1}{2} \frac{\|v\|^2}{\|u\| \cdot \|v\|} - \frac{1}{2} \frac{\|u-v\|^2}{\|u\| \cdot \|v\|} \quad \Rightarrow$$

$$\text{Enligt hypotes: } \|u\| = \frac{2}{\sqrt{3}}\|v\| = 2\|u-v\|$$

$$\therefore \frac{\sqrt{3}}{2}\|u\| = \|v\| \text{ och } \|v\| = \sqrt{3}\|u-v\|$$

Så

$$\begin{aligned} \cos \theta &= \frac{\langle u, v \rangle}{\|u\| \cdot \|v\|} = \frac{1}{2} \frac{\|u\|}{\frac{\sqrt{3}}{2}\|u\|} + \frac{1}{2} \frac{\|v\|}{\frac{2}{\sqrt{3}}\|v\|} - \frac{1}{2} \frac{\|u-v\|^2}{2\|u-v\| \cdot \sqrt{3}\|u-v\|} \\ &= \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{\sqrt{3}} + \frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{\sqrt{3}} = \\ &= \frac{1}{\sqrt{3}} + \frac{\sqrt{3}}{4} - \frac{1}{4} \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{4} + \left(1 - \frac{1}{4}\right) \frac{\sqrt{3}}{3} = \\ &= \frac{\sqrt{3}}{4} + \frac{3}{4} \frac{\sqrt{3}}{3} = \frac{2}{4} \sqrt{3} = \frac{\sqrt{3}}{2} \quad \square \end{aligned}$$

Upp. 29 Kapitel 4. $\left. \begin{array}{l} U_1, U_2 \text{ underrum till } V \quad (U_i \not\subseteq U_j) \\ \text{Då } U_1 \cup U_2 \text{ ej underrum till } V. \end{array} \right\} \begin{array}{l} i=1,2 \\ j=1,2 \\ j \neq i \end{array}$

Lösning: (Vi ska använda motsägelse)

$$\begin{aligned} \text{Enligt hypotes } \exists u \in U_1, u \notin U_2 &\Rightarrow u \in U_1 \cup U_2 \\ \exists v \in U_2, v \notin U_1 &\Rightarrow v \in U_1 \cup U_2 \end{aligned}$$

Om $U_1 \cup U_2$ är ett underrum till V då

$u+v \in U_1 \cup U_2$ och det betyder att

$u+v \in U_1$ eller $u+v \in U_2$.

i) om $u+v \in U_1$, och U_1 underrum

det finns $-u \in U_1$ och $(u+v) + (-u) \in U_1 \Rightarrow v \in U_1$???
men enligt hipotes $v \notin U_1$.

ii) Då måste vi ha att $u+v \in U_2$

Hur U_2 är också ett underrum till V , U_2 är stängd till (+) och λ .

$v \in U_2$, $-v \in U_2$, $u+v \in U_2 \Rightarrow$

$(u+v) + (-v) \in U_2 \Rightarrow u \in U_2$??? motsägelse igen!

Då kan $U_1 \cup U_2$ inte vara ett underrum.

□